

Om politikk i Stavanger

Noen vil ha mer åpenhet inn i stavangerpolitikken. Alt for mye i denne byen bestemmes i lukkede rom, av det Aftenbladet kaller en elite. Politikere på sidelinjen er frustrerte over å bli holdt utenfor. Bystyret er blitt en prateklubb uten debatt; et uinteressant sted uten særlig innflytelse.

Noen tror på parlamentarisme og byregjering. At et slikt system tydeligere vil plassere ansvar, og dermed løse problemet. Men vil parlamentarismen slik vi kjenner den fra regjering og storting endre kultur og verdier i lokalpolitikken; føre til mer åpenhet og bredere deltakelse?

Politikere er opptatt av å få gjennomført saker og ting. Derfor vil de søke flertallsgrunnlag for sin politikk. Behovet for konsensus fører politikken inn i partigrupper og i utvalg. Uavhengig av styresystem.

Partipisken har vi da alle hørt om. Også der parlamentarismen råder grunnen. Der enighet er viktigst, vil mye være avgjort før sakene kommer til endelig vedtak i bystyret. Akkurat som nå. En innføring av lokal parlamentarisme gir derfor neppe noen endring. Noen vil fortsatt snakke sammen, bli enige om løsninger, med bystyret som organet for sandpåstrøing.

De politikerne som ikke blir med når laget tas ut, skulle kanskje heller fokusere på de rom hvor den reelle makten i denne byen sitter.

Hver gang noe skal skje i Stavanger, treffer vi på næringsforeningen og Jostein Soland. Han dukker opp i de forskjelligste sammenhenger, fra Ryfast til kiellandsenter, fra Expo til lokale bispekandidater. Med seg på slep har han ordfører Sevland, Kian Reme og hva de nå heter alle disse medlemmene av ordførerens hoff. Og mediene løper siklende etter. Det er i næringsforeningen det skjer, skal vi tro lokalavisen. Nå er Jostein både dyktig og uredd, og stort sett vet han hva han holder på med. Som den filologen han er, er det helt naturlig at han brenner for Kielland, og ønsker seg et hus for ham. I tillegg jobber han for folk som har greie på tall. Primæroppgaven er å ivareta disses interesser. Å lede byutviklingen slik disse vil. Tidvis til glede for fellesskapet.

Det er imidlertid en hake ved dette. Jostein Soland og næringsforeningen er ikke folkevalgt. Bekymrer dette våre politikere? At det er de som henger på slep etter en interesseorganisasjon, som først og fremst representerer en engere krets av byens borgere med penger. Ville Presteforeningen eller Utdanningsforbundet kunne spille en tilsvarende mangesidig og innflytelsesrik rolle i stavangerpolitikken? Ville et vedtak i Sykepleierforbundet hatt noen effekt for å få Ryfast til Schancheholen, selv hvis argumentet var å få ryfylkepasienter raskere til SUS?

De siste tiårene er våre folkevalgte blitt møtt med økende skepsis. Forholdet mellom folket og de folkevalgte bærer preg av mistillit. Årsakene er nok flere, fra lurendreieri og løftebrudd til symbolpolitikk som ikke alltid er like rasjonell. Det spilles litt for mye teater i vårt offentlige rom. Med politikere som mer og mindre dyktige skuespillere. Dette gjennomskues. Selvfølgelig. Og behovet for endring er til stede.

Er målet mer åpenhet og bredere deltakelse i lokalpolitikken, så er oppskriften å gi folket større innflytelse, gjøre folket mer medansvarlige. Vi trenger en politikk med solid folkelig ryggdekning, der næringsforeningen må stå i samme kø som kirkens bymisjon.

I dag velger i realiteten politikerflokkene seg selv. Som ordfører kandidat har Sevland garantert innflytelse på hvem Høyre skal kumulere på sin liste. Han kan derfor langt på vei plukke sine nikkere og sitt hoff. Slik er det også i de fleste andre partiene. Resultatet blir, uansett prosesser i partiorganisasjonene, at folket stort sett får velge partier, ikke politikere. De politikerne som virkelig er kumulert av velgerne, får bare unntaksvis sentrale posisjoner.

Å få endret på dette, er logisk nok en utfordring. Makteliten beskytter sine revir. Slik er det, og slik har det vært. Likevel, dersom velgerne på fritt grunnlag får plukke politikere fra lister der alle stiller likt, vil de politikerne som vil noe, også måtte synliggjøre det de vil, og de må vise resultater. Slikt blir det åpenhet og debatt av. Samtidig som makten og innflytelsen til sjuende og sist sitter hos velgerne. Slik det skal være i et demokrati.